

Geri Dönüşüm Nedir?

Atıkların bazı işlemlerden geçirilip tekrar tekrar kullanılabileceğini biliyor muydunuz? Gelin atıkları kullanılır hâle getiren geri dönüşümün ne olduğuna yakından bir bakalım.

Evde, okulda, sokakta, iş yerlerinde ve daha birçok yerde tüketim alışkanlıklarımız sonucunda her gün kâğıt, plastik, cam, metal ve çeşitli başka malzemelerden oluşan atıklar ortaya çıkar. Bu dört malzeme geri dönüşümü yapılan başlıca malzemelerdir.

Bu bir geri dönüşüm işareti. Üzerinde bu işaret bulunan şeyler geri dönüştürülebilir malzemeden üretilmiş demektir.

Cam, kâğıt ve plastik atıklar için hazırlanmış geri dönüşüm kutuları

Geri dönüşümü yapılacak olan atıklar birçok ülkede geri dönüşüm kutularında toplanır ve daha sonra geri dönüşüm tesislerine gönderilir.

Bazı atıklar geri dönüşüm tesislerine gönderilmeden önce fotoğrafta görüldüğü gibi sıkıştırılır. Böylece atıkların kapladığı alan azalır ve taşınması kolaylaşır.

Geri dönüşüm, dünyamızın ve yaşadığımız çevrenin korunması açısından önem taşır. Doğal kaynakların azalması nedeniyle de bu önem gün geçtikçe artmaktadır.

Geri dönüşüm yapıldığında birçok malzeme çeşitli ürünlerin üretiminde hammadde olarak kullanılabilir hâle gelir. Bunun sonucunda da ormanlar, su kaynakları ve petrol gibi doğal kaynaklar daha az kullanılır ve çevrenin korunmasında büyük bir adım atılmış olunur.

Geri dönüşüm işlemleri, doğal kaynaklardan elde edilen hammaddelerin işlenmesinden daha az enerji gerektirir. Bu da geri dönüşüm yapıldığında hammadde için harcanan iş gücünden ve enerjiden tasarruf edildiği anlamına gelir.

Geri dönüşüm sayesinde çevredeki atık miktarı, atıkların depolanması için gereken alan ve enerji kullanımı azalır. Böylece çevreye verilen zarar da azalır.

Geri dönüşümü yapılabilen birçok atık çeşidi vardır.

Eski kitap, defter, gazete, dergi gibi kâğıt atıklar, geri dönüşüm tesislerinde parçalanıp hamur hâline getirildikten sonra kâğıt, karton gibi malzemelerin üretiminde kullanılır.

Getty TÜRKİYE

Kullandığımız piller cıva, kadmiyum, kurşun, nikel gibi metaller içerir. Bu metaller toprağa ve suya karıştığında insan sağlığına zarar verebilir. Bu nedenle piller atık hâline geldiğinde özel kutularda biriktirilir ve pil toplayan merkezlere iletilir. Buralarda bu piller içerdikleri kimyasal maddelere göre ayrıştırılır ve bazılarında yeni piller üretilirken bazıları çevreye zarar vermeyecek şekilde depolanır.

Dijitalma / Alamy

Çeşitli plastik malzemelerden üretilen bardak, şişe, boru, ambalaj, poşet ve kablo gibi birçok malzeme atık hâline geldikten sonra içerdiği plastiğin türüne göre yeni malzemelerin üretiminde kullanılır.

Getty TÜRKİYE

Artık kullanılmayan bilgisayar, telefon, buzdolabı gibi eşyalar ve diğer atık metal malzemeler, atık metal toplayan özel firmalar tarafından toplanır. Daha sonra metal parçalar çeşitli malzemelerin üretiminde kullanılmak üzere eritilir.

Getty TÜRKİYE

Cam atıklar, örneğin şişe, kavanoz ve tabaklar geri dönüşüm tesislerinde eritilerek tekrar cam yapımında kullanılır.

Getty TÜRKİYE

Meyve, sebze, yemek artıkları, ağaçların kurumuş yaprakları gibi organik atıklar çöplerin toplandığı tesislerde değerlendirilir. Bu atıkların çürümesi oksijensiz ortamda bakteriler yardımıyla hızlandırılır ve bu sırada açığa çıkan metan gazı depolanır. Depolanan metan gazı daha sonra elektrik enerjisi elde etmek için kullanılır. Bu, atıkların çeşitli işlemlerle başka bir ürüne ya da enerjiye çevrilmesi olarak bilinen geri kazanıma bir örnektir.

Tuğçe Durgut
Çizim: Yusuf Gençer